

**Активізація податкових перевірок і
періоди доступні до перевірки.
Деякі часті «гарячі» питання перевірок.
Поєднання з тиском кримінальних
проваджень.**

- Поновлення деяких позапланових перевірок з листопада 2022 року.
- Оновлення цього влітку 2023 року і обмежені планові документальні перевірки з 1 серпня 2023 року.
- Оновлення з розширенням підстав для документальних планових перевірок на початку грудня 2023 року.
- Поточні обмеження діють до кінця 2024 року, а що далі – поновлення перевірок в повному обсязі якщо не буде змін?
- Якщо є можливість зараз не допускати до перевірки, то чи варто це робити (якщо колись перевірка все одно буде) і чому?

За який період перевірки дозволені? Чи є різниця для планових і позапланових?

А що зі строками зберігання документів, чи можуть бути документальні перевірки без документів?

«Намішано» в ПКУ з цих питань, особливо щодо періодів застосування (див., наприклад, «Документальні перевірки і донарахування – в межах яких строків можливі зараз? А які строки зберігання документів для таких перевірок (бо яка документальна перевірка без документів)?»). Приклад:

«69.36. Для контролюючого органу та платників податків зупиняється відлік строку давності щодо документальних планових та позапланових перевірок, які не проводяться згідно з підпунктами 69.2-2, 69.35-1 та 69.35-2 цього пункту.

{Абзац перший підпункту 69.36 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX із змінами, внесеними згідно із Законом № 3453-ІХ від 09.11.2023}

Для платників податків продовжуються строки зберігання документів та інформації, визначених пунктом 44.1 статті 44 цього Кодексу, на період зупинення відліку строку давності, передбаченого абзацом першим цього підпункту.

{Пункт 69 підрозділу 10 розділу XX доповнено підпунктом 69.36 згідно із Законом № 3219-ІХ від 30.06.2023}».

Проте п. 102.1 ст. 102 ПКУ залишається незмінним (хоч і не зовсім – зміни щодо операцій з нерезидентами):

«102.1. Контролюючий орган, крім випадків, визначених пунктом 102.2 цієї статті, має право провести перевірку та самостійно визначити суму грошових зобов'язань платника податків у випадках, визначених цим Кодексом, не пізніше закінчення 1095 дня (2555 дня – у разі проведення перевірки відповідно до статей 39 і 39-2, застосування вимог пункту 141.4 статті 141 цього Кодексу), що настає за останнім днем граничного строку подання податкової декларації ...

{Абзац перший пункту 102.1 статті 102 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3721-ІХ від 21.05.2024}».

Застосовуємо п.п. 4.1.4 ст. 4 ПКУ щодо презумпції правомірності рішень платників податків у разі можливості неоднозначного тлумачення?

Певною мірою працює (що спонукає законодавця до подальших змін і «покращень»).

3 Підрозділу 10 Перехідних положень ПКУ:

«73. Установити, що до документів та інформації, пов'язаних із застосуванням вимог пункту 141.4 статті 141 цього Кодексу, **строк зберігання яких не закінчився на день набрання чинності** Законом України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України "Про електронні комунікації" щодо рентної плати за користування радіочастотним спектром (радіочастотним ресурсом) України", а також до податкового контролю за визначенням грошових зобов'язань платника податків на підставі таких документів, застосовуються вимоги щодо 2555-денного мінімального строку зберігання платниками податків документів та інформації, передбачені пунктом 44.3 статті 44 цього Кодексу, та права контролюючого органу щодо визначення сум грошових зобов'язань платника податків протягом 2555-денного строку, передбачені статтею 102 цього Кодексу.

{Підрозділ 10 розділу XX доповнено пунктом 73 згідно із Законом № 3721-IX від 21.05.2024}».

Як визначити, чи закінчилися строки зберігання чи ні, і чи перервався перебіг строку зберігання?

Демонструє підсилену увагу до операцій з нерезидентами.

Також з огляду на стандартну практику звернень до компетентних органів країн – юрисдикції нерезидентів для з'ясування питань, що потребує часу.

Наприклад, у рішенні Чернігівського ОАС від 02 жовтня 2023 року у справі № 620/9794/23 суд зокрема навів такі дані:

«Також судом встановлено, що ДПС України направлено запит до іноземного компетентного органу Республіки Кіпр від 04.12.2020 № 13686/5/99-00-01-06-01-05 щодо предмета та обставин здійснення господарських операцій та фінансової звітності нерезидента UKRFARM FUNDING LIMITED, щодо отриманих нерезидентом доходів (процентів), які є предметом перевірки, підтвердження статусу податкового резидента країни, з якою укладено міжнародний договір України.

ДПС України отримана відповідь від іноземного компетентного органу, лист від 23.04.2021 справа №:Т.Д.3.10.43.2/AV.246 Р.910, надана Відділом з міжнародних податкових справ Податкового департаменту Міністерства фінансів Республіки Кіпр, в якій зазначено: ...».

При тому, що ця справа (апеляція підтримала податкову, а зараз справа в касації, де прийнята після неодноразових спроб подання за межами звичайних строків на оскарження) ще стосовно операцій 2017 року, як зазначено у вищезгаданому рішенні:

«За результатами перевірки Головним управлінням ДПС у Чернігівській області був складений Акт № 2109/23/35274745 від 03 березня 2023 року документальної позапланової невиїзної перевірки з питань повноти нарахування суми податкових зобов'язань щодо утриманих податків з доходів нерезидентів з джерелом походження з України за період з 01 січня 2017 року по 31 грудня 2017 року.

Наведене свідчить про те, що UKRFARM FUNDNG LIMITED проводить фінансову діяльність, використовуючи позики материнської компанії, пов'язаних осіб, відповідно, пов'язана договірними/юридичними зобов'язаннями з кредиторами та не може визначати подальшу економічну долю отриманого доходу, а отже UKRFARM FUNDNG LIMITED фактично є посередником згідно договору про сезонну поновлювальну кредитну лінію № 6/н від 31.05.2007.

У зв'язку з цим, підприємством позивача в порушення п. 103.2 ст. 103, пп. 141.4.2 п. 141.4 ст. 141 ПК України неправомірно застосувало зменшену ставку податку в розмірі 2% від суми доходу, в результаті чого не утримано та не перераховано до бюджету податок з доходу нерезидента в розмірі 13% від суми доходу (процентів) ...».

А строки давності мали б значення, зокрема якщо підприємство послалося б на їх вичерпання.

Питання особливої уваги податкової щодо відносин з нерезидентами:

- Нерезидент бенефіціарний власник, чи ні (проценти, дивіденди, роялті)
- Дотримання строків розрахунків з нерезидентами (до речі, які вони?)

За Постановою від 02.01.2019 року № 5 Правління НБУ «Про затвердження Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті» (поточна редакція, в цій частині без змін!):

« ... 1. Затвердити Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті (далі – Положення), що додається. ...

II. Установлення граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів

21. Граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів становлять 365 календарних днів...».

На противагу цього маємо інші строки (яка їх природа, наслідки недотримання?).

За Постановою від 24.02.2022 року № 18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану».

«14-2. Граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів становлять 180 календарних днів та застосовуються до операцій, здійснених з 05 квітня 2022 року».

Деякі інші актуальні питання поточних перевірок

Та

Поєднання з хвилею кримінальних проваджень щодо бізнесу.

Зовсім не обов'язково мати податковий спір і перевірку, щоб отримати кримінальне провадження з податків.

З публікації від 15.07.2024 року «[Минулий рік став рекордним за кількістю відкритих справ проти бізнесу](#)»:

«Минулий рік став рекордним за кількістю відкритих кримінальних проваджень проти бізнесу – 43 138 справ. Це найбільший показник з 2012 року.

Про це повідомляє платформа для роботи з відкритими даними Опендатабот.

Зазначається, що у 2023 році як фігуранти кримінальних справ у судовому реєстрі були згадані 5 015 українських приватних компаній.

Серед них шість компаній фігурували в справах про легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та чотири – у справах про колабораційну діяльність.

У 2024 році фігурантами у кримінальних провадженнях стали уже 2 839 компаній. Із них одна компанія згадується у контексті звинувачення за держзраду, три – за колабораціонізм та ще 10 – за відмивання коштів.

Аналітики зауважують, що до 80% кримінальних справ проти бізнесу не мають вироків або справи взагалі не доходять до суду».

Що з цим робити?

Загальні підходи щодо відбудови відносин з контролюючими і правоохоронними органами зараз.

Дякую за увагу!

Олександр Мінін

старший партнер
КМ Партнери

КМ ПАРТНЕРИ
PARTNERS

вул. Паньківська 5, 5-й поверх
Київ, 01033, Україна
www.kmp.ua, www.wts.ua

тел.: +38(044) 490 71 97
факс: +38(044) 492 88 59
admin@kmp.ua